

Styresak

Går til:	Styremedlemmer
Selskap:	Helse Vest RHF
Styremøte:	5. november 2003
Styresak nr:	101/03 B
Dato skrevet:	24.10.03 Saksbehandler: Ingvill Skogseth
Vedrørende:	Regional plan for helsemessig og sosial beredskap

Bakgrunn

Lov om Helsemessig og Sosial beredskap krever at virksomheter i den offentlige helsetjeneste, herunder de regionale og lokale helseforetakene innen 1. juli 2003 har utarbeidet helseberedskapsplaner. Ifølge loven plikter foretakene og institusjonene å utarbeide beredskap for virksomheten for å verne befolkningens liv og helse og bidra til at nødvendig helsehjelp kan tilbys ved kriser og katastrofer i fredstid og evt. krig. Loven med forskrift og merknader utgjør sammen med lov om spesialisthelsetjeneste og styringsdokumentet fra Helsedepartementet utgangspunktet for arbeidet med helseberedskapsplanlegging og beredskapsarbeid i Helse Vest RHF.

Plandokumentet ble oversendt Helsedepartementet innen fristen den 1. juli 2003. Planen ble samtidig gjort gjeldende i Helse Vest RHF med forbehold om styrets godkjenning. Planen vil være gyldig fram til ny revidert plan foreligger. Dokumentet vil etter styrebehandling bli trykket opp og distribuert. Det til en hver tid gjeldende dokument skal ligge på Helse Vest RHF sine hjemmesider.

Planen er fremlagt til behandling i styrene for helseforetakene. Protokollen fra styrebehandlingen i det enkelte HF vil bli ettersendt.

Beredskapsplan for Helse Vest RHF legges her frem for styret til endelig godkjenning.

Kommentarer

Oppbygging av beredskapsplanen

Lov om helsemessig og sosial beredskap omfatter bl.a. all offentlig helse- og sosialtjeneste. På sentralt nivå er det mange aktører med delansvar. Gjennom sitt "sørge for"- ansvar er de regionale helseforetakene ansvarlig for helseberedskapen på regionalt nivå. På lokalt nivå er det en todeling av ansvaret for helsemessig beredskap idet både kommunen (i hht. Lov om helsetjenesten i kommunene og Lov om sosiale tjenester) og helseforetakene (i hht. Lov om spesialisthelsetjenesten med mer) har et selvstendig ansvar for helseberedskap. Samordning er derfor både påkrevd og lovpålagt.

Dette planverket er utarbeidet i hht de føringer som er gitt i Lov om helsemessig og sosial beredskap av 23.07.00 med tilhørende; Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid av 23.07.01.

I overensstemmelse med § 3 i Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid er det utført Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyser) som en del av plangrunnlaget. ROS- analysene finnes i separat rapport.

Planverket består av 2 deler samt 4 vedlegg og bygget opp påfølgende måte:

- Administrativ del
- Operativ generell del som beskriver hhv Helse Vest RHF og helseforetakene i en beredskapssituasjon samt operativt samvirke

Vedlegg I Operativ spesiell del. Håndtering av definerte operative situasjoner med ROS-analyser og matriser for krisehåndtering

Vedlegg II Beredskap i den medisinske nødmeldetjenesten

Vedlegg III Planveileder. Utfyllende kommentarer til punkter i helseberedskapsplanen

Vedlegg IV Instruks for Regional-AMK, avtale med forsvaret og henvisninger.

Planansvar i RHF

Regionalt helseforetak har etter loven både et "sørge for"- ansvar og et ansvar for samordning av denne planen med andre relevante planverk. Planen er det overordnede plandokument for Helse Vest RHF sin helsemessige og sosiale beredskap.

I henhold til spesialisthelsetjenestelovens § 2-1 a skal de regionale helseforetakene sørge for at befolkningen tilbys spesialisthelsetjenester i og utenfor institusjon, herunder;

- Sykehustjenester
- Medisinske laboratorietjenester og radiologiske tjenester
- Akuttmedisinsk beredskap

Helse Vest RHF (foretaksledelsen) forutsettes ikke å ha en operativ rolle i håndteringen av en krisesituasjon med unntak av at det er etablert en ledelsesberedskap og en informasjonsberedskap som aktiveres ved behov, se kapittel 2.; *Helse Vest i en beredskapssituasjon.*

Planansvar i HF

Ledelsen i hvert helseforetak er ansvarlig for etablering av et forsvarlig planverk for helsemessig og sosial beredskap i eget helseforetak.

Det forutsettes at alle helseforetakene og private helseinstitusjoner i Helse Vest RHF justerer sine egne planverk i tråd med de føringer som er gitt gjennom arbeidet med denne plan. Helseforetakenes helseberedskapsplaner skal kontinuerlig revideres og justeres med hovedrevisjon hvert 3. år.

Det enkelte helseforetak har det daglige og operative ansvaret for at befolkningen har tilgang på nødvendige tjenester fra spesialisthelsetjenesten. Helseforetak som omfatter mer enn en institusjon har i tillegg:

- Overordnet ansvar for at den enkelte institusjon har gjort de nødvendige beredskapsforberedelser, herunder planverk både for interne og eksterne kriser, og gitt tilstrekkelig øving og opplæring til sitt nøkkelpersonell

- Overordnet ansvar for at institusjoner i samme HF har samordnet sine planverk
- Ansvar for etablering av en overgripende beredskapsplan som beskriver rollefordeling, varslingslinjer etc. innenfor det aktuelle HF.

Planprinsipper

Basis for helseberedskapen i Helse Vest RHF skal utgjøres av den daglige beredskapen i helseforetakene, samt de institusjoner og enkeltpersoner som har inngått avtale med Helse Vest RHF om å yte helsetjenester.

Planen bygger på følgende 3 prinsipper; Ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet og nærhetsprinsippet.

- Ansvarsprinsippet:

Den som har et ansvar i en normalsituasjon skal også ha ansvaret i ekstraordinære situasjoner. Ansvarsprinsippet betyr at de ledere og deler av organisasjonen som har ansvaret for den daglige beredskapen også skal ha ansvaret ved kriser og krig. Dette innebærer at:

- De samme personene som leder virksomheten til daglig skal håndtere krisen innenfor den enhet de er ansvarlig for.
- Operative ledd i organisasjonen skal om nødvendig styrkes og skal ikke erstattes av nye ledd.
- All varsling og rapportering internt i helseforetaket, og til og fra eksterne samarbeidspartnere skal følge ordinære varslings- og rapporteringsveier.

- Likhetsprinsippet:

Den organisasjonen man opererer med til daglig skal i størst mulig grad være lik den organisasjonen man har under kriser.

- Nærhetsprinsippet:

En krise skal håndteres på et lavest mulig nivå. ("LEON" (Laveste effektive omsorgsnivå) – prinsippet).

I tråd med ansvarsprinsippet og øvrige bestemmelser i helselovgivningen, legger Helse Vest RHF til grunn at de regionale helseforetakene har det overordnede ansvar for spesialisthelsetjenestens beredskapsforberedelser og beredskapsarbeide.

Vurdering

Den foreliggende plan er et godt utgangspunkt for videre arbeid med beredskapen i Helse Vest RHF. Det er viktig at de tre prinsippene som er angitt i planen følges, og at den linjestruktur som til daglig er operativ ikke endres under en beredskapssituasjon. Helse Vest RHF sin rolle som eier er godt synliggjort. Planverket viser at det er berørt foretak som har ansvar for eventuelle aksjoner, og at Helse Vest RHF sin rolle er å støtte opp under pågående aksjoner og å ha kontakt mot statlige myndigheter som departement og direktorater.

Plikten foretakene har til å hjelpe hverandre er tydeliggjort i planen.

I planen er det pekt på nødvendigheten av at beredskapsarbeid må få større oppmerksomhet, både i foretaks- og institusjonsledelsen.

Det forutsettes at planen følges opp i det enkelte helseforetak i tråd med den oppsatte fremdriftsplan.

Det må i følge planen gjennomføres regelmessige øvelser på alle plan i organisasjonen.

Forslag til vedtak:

1. Forslag til Regional plan for helsemessig og sosial beredskap godkjennes og legges til grunn for det videre arbeid med beredskap i Helse Vest RHF
2. Planen følges opp i det enkelte helseforetak i tråd med den oppsatte fremdriftsplan. Lokale planer skal ha nødvendig oppmerksomhet hos alle medarbeidere i organisasjonen, og ledelsen skal tilse at alle medarbeidere har nødvendig opplæring for å kunne yte innsats ved kriser og katastrofer.
3. Styret vil understreke betydningen av at linjeorganisasjonen mellom RHF og HF, og internt i HF'et følges i en beredskapssituasjon.